

KEHELY

Szentendrei Református Hírlevél - megjelenik negyedévente
www.szre.hu

Reformációi gondolatok

Vasárnap délelőtt van. Zúg a harang. Messzire hangzik, mindenkit hívogat. Mint ilyenkor mindig, most is áthatolunk a falon, ami erős várként oltalmazza Isten házát és besétálunk a külső kapun. A templom szikrázó fehér falában gyönyörködve, a templomkerten át megesszük azt a néhány lépést, ami a bejáratig talán le is csendesít. Átlépjük a templom küszöbét. Megérkeztünk. Ebben a szakrális térben minden olyan más. Ismerős illatot érzünk. Áldás, békesség! - hangzik itt és ott. Bizony, áldás, békesség. Nem várunk mást, hiszen istentiszteletre érkezünk. Azt mondjuk: Isten tisztelére, meg azt is, hogy Istenet tisztelni jöttünk. Tiszteletből vagyunk az öreg templom falai között a mindig újat kínáló televízió nézegetése, a világhálón való szörfözés, a régóta várt családi kirándulás vagy a várakozó fakanál kézből forgatása, esetleg a puha ág melege helyett. Ezen a napon Istenet tiszteljük. És szinte együtt halljuk az évek hosszú során belső hanggá, ezért sajátunkká formálódott mondatot: "Szenteld meg az ünnepnapot!" Megszentelem. Valljuk be őszintén, békességet érzünk.

A reformátorok észjárását ismerve azonban az istentisztelet mást jelent. Ugyanis nem arról van szó, hogy mi tiszteljük meg Istent, hanem ő tisztel meg bennünket. Megtisztel azzal, hogy eljön közénk és megszentel jelenlétével. Nem mi látogatunk el hozzá, hanem ő látogat meg minket, mint gyülekezetet. Eszerint nekünk nincs más dolgunk, mint egy helyre gyülekezni, templomba menni, engedve a Szentlélek érthetetlen, de valóságos hívásának és várni. Jézust. Az istentisztelet Jézus-várás. No, nem olyan közelire várása, mint ahogyan az az apostolok életében volt, sokkal inkább a lelki jelenlét utáni vágyakozás. Az invokáció, Isten segítségül hívása, az oratio, imádkozás, és meditáció, az ige feletti elmélyülés egyetemes eszközeivel.

Várni, hogy Isten is tiszteletét tegye - nálam. És itt érthetjük meg egy istentisztelet közösséggé formálódás titkát. Akik egy istentisztelet alkalmával megélik - mert semmi másból, mint kegyelemből megélhetik, - hogy Isten személyesen megtisztelte őket jelenlétével, tehát a hit emberfeletti dimenziójában két személy találkozása megtörtént: Isten és az én találkozásom, így ezek láthatatlan formában, de egyé lesznek. Minél többen éljük át, hogy Isten megtisztelt azzal, hogy megszólított, hogy választ adott, hogy megerősített, annál nagyobb és vonzóbb lesz a közösség.

Ez a keresztyén közösség kialakulásának és fennmaradásának alapétele. Mindenek előtt alázatot kíván tőlünk. Csak azok élhetik ezt át, akik felismerik és elfogadják, hogy hol a helyük és mi a helyzetük Isten előtt. A helyzet a világ teremtése

és a bűneset óta nem változott, csak hogy az emberiség töretlen ismétlődéssel hajlamos önmagát túlértékelní, Isten nagyságát pedig elfelejteni, vagyis azt, kicsoda Isten és kicsoda az ember. Az istentisztelet értelmezésének kérdéssé formálódását tehát jogosnak tartom, tudniillik, hogy elsősorban ki kit tisztel meg az istentiszteleten.

Az istentisztelet hetenként megszületett példáján eltöprengve, Reformáció ünnepének havában, az egyháztörténeti fordulat 491-ik évfordulóján ebből az irányból is megvizsgálhatjuk reformátor eleink egyik legnagyobb teológiai felismerését, vagyis mit tesz az ember és mit tesz Isten. Tovább forgatva a gondolatot, az istentiszteleti közösség a keresztyén ember életében a váratlanul nyíló "rózsák és liliomok" ajándéka (Luther). De mint

A megújuló szentendrei református templom
(ld. még: 2-4. old.)

ahogyan a rózsza és liliom sem tehet arról, hogy egyszer csak szemet gyönyörködtető pompában tündököl, úgy a keresztyén ember sem ura a Jézusban bimbózó, majd kinyíló közösségnek. Amikor Isten dicsősége ragyog közöttünk és bennünk, nem mi gerjesztjük azt, hanem egyedül Ő. Az egy helyen és egy időben összegyülekező, az Atya, Fiú, Szentlélek nevében egy felé figyelő emberek közössége kívülről, de még inkább felülről szerveződik. A horizontális erő ehhez kevés lenne, minthogy azt a tiszavirág életű közösségeknél tapasztaljuk. Szükségünk van a vertikális kapcsolatra, mint ahogy a háromszög is akkor születik meg, ha a két pontot összekötő egyenes fölfelé nézve összekapcsolódik egy harmadik ponttal. Az egymáshoz kapcsolódó pontok alkotta háromszög így megrendíthetetlen biztonsággal nyugszik.

Ugyancsak Isten tisztelétéhez érkezünk. Persze szerethetjük Istent. Ezt a Biblia is így gondolja. "Szeresd az Urat, a te Istenedet..." De az én szeretetemnél az ő megtisztelő jelenléte mégiscsak több. Annyival több, mint amennyivel a mennyország és föld-ország alkotója és Ura több a föld-ország megművelőjénél. Az ő meglátogatásához képest a mi szeretetünk hitünknek egy aprócska - de tegyük hozzá, fontos - megnyilvánulása.

Még mindig zúg a harang. Lassan mindenki helyet foglal. A templom ünnepnaphoz méltó ékességben és tisztaságban fogadja az érkezőket. A harang elnémul. Az istentisztelet elkezdődik. Ekkor veszem szemügyre az Úrasztalát. Liliomok és rózsák öltöztetik díszbe. Belső mosolyra fakadok. Isten látogatása van készülődőben.

Horváth-Hegyí Olivér
evangélikus lelkész
meghívott cikkíró

Építkezéseinkről

Mire a Kehely legújabb számát kézhez veszik a testvérek, minden biztonnal már lebontották a munkások az állványokat templomunk körül, és teljes szépségében megcsodálható a kívülről megújult lelki hajlékunk. Szinte minden új rajta, ami kívülről látszik. Sokaknak biztosan szokatlan, hogy még a színei is megváltoztak a templomnak: eltűnt a "műemléksárga" felületek nagy része, és helyette a református templomoknál inkább használt fehér árnyalatok dominálnak. Talán hiányzik az épület "patinája" is, de a teljesen kicserélt vörösréz bádогоzás hamar besötétedik, szép zöldes bevonatot kap majd, és a vadonatúj cserépborítás is idővel egyre sötétebb lesz. Ami nem látszik kívülről: a templom alapja vasbetonkoszorúval került megerősítésre, és a falakat az ablakok fölött nagy erővel megfeszített acélszalag tartja össze, hogy kevésbé repedezzenek. Az sem látszik, hogy a templomhajó külső vakolása, a lábazatok nagy része is új, és a rossz gerendákat, tetőléceket is kicserélték. Az idénre tervezett munkálatokból még az udvar felújítása van hátra. A falak repedezésének megakadályozását szolgálja majd az udvar alatt kialakítandó bonyolult csapadékvíz-elvezető rendszer is. Ennek megépítése után az udvar szép új budakalászi kőburkolatot kap. Amint azt már megírtuk, mindezen munkálatok költségei közel 40 millió forintot tesznek ki. Nagy segítségünkre van az eddig befolyt több mint másfél millió forint céladomány, és továbbra is köszönettel vesszük a testvérek támogatását.

Az uniós iskolafelújítási pályázat eredménye augusztus végén megszületett: sajnos tornaterem-pályázatunk forráshiány miatt nem került be a nyertesek közé. De reményt jelenhet még az, hogy az illetékesek nyilatkozata szerint a sok jó pályázat miatt megnövelik a rendelkezésre álló keretet, és még az idén további nyerteseket hirdetnek ki. Mivel magas (100-ból 82,5) pontszámot értünk el, így maradtak még esélyeink. Kérjük a testvéreket, hogy hordozzák imádságukban közös ügyünket. Ha sikerül nyernünk, akkor is további jelentős anyagi terhet jelent majd a közel 28 millió forintos önrész biztosítása. Ebben fogjuk felhasználni azt a több mint 3,2 millió forintot, amit az Alapítványunk javára felajánlottak a testvérek 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-aként, és amit október elején már meg is kaptunk.

Sikolya Zsolt
gondnok

Új tetőcserepek beemelése

A tonnás cserép-csomagok megérkeznek

Beton-öntés az alapok megerősítéséhez

Restaurátori munkára is szükség volt

“Testvéreimért és barátaimért mondom: Békesség neked! Istenünknek, az Úrnak házáért is jót kívánok neked.”

(Zsolt 122, 8-9)

Természetbeni adományok templomunk felújításához

Nem csak pénzbeli adományokat kaptunk templomunk felújításához, sőt, azt is elmondhatjuk, hogy gyülekezetünkön (és egyházunkon) kívülről is érkeztek különböző, szakmunkával vagy kedvezményrel adott támogatások - amik legalább olyan kedvesek és értékesek számunkra, mint a sok-sok jó szível adott készpénz-adomány.

Papp László gyülekezeti tagunk kedvezményesen kölcsönzött állványokat, ami több százezer Ft értékű adományt jelentett. Szabó József visegrádi római katolikus restaurátor ingyenes munkával felújította a templomajtókat, azok kőkereteit és a kő-küszöböket, összesen több százezer Ft értékben. Böszörményi Géza pomázi református vállalkozó munkacsapata ingyenes munkával kifestette az egész templom-külsőt, adománya kb. 1,5 millió Ft értékű.

Kétkézi, ingyenes munkával segítette az építkezést Sikolya Zsolt gondnok, Ács Bálint, Csonka Kálmán, Demkó János, ifj. Farkas Zoltán, Földi Tamás, Mészáros-Vásárhelyi István, Németh Gábor, dr. P. Tóth Béla Ip., Sinóros Szabó Buda presbiter és Virág Zoltán presbiter.

Kasza Ferenc tetőfedő a régi csillag bádoggömbjével

Békefi György műszaki ellenőr, Szuromi Imre építész-tervező és Szabó Zoltán kivitelező

Gondnokunk cserepeket talicskáz

Az új vörösréz toronycsillag

“Azért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az, a régiek elmúltak, imé újjá lett minden”

(2. Kor 5, 17)

Reformáció emlékestje:

Október 31-én pénteken este 6 órakor a református templomban.
Igét hirdet: Horváth-Hegyi Olivér ev. lelkész, ünnepi előadást tart dr. P. Tóth Béla ref. lelkész

Tetőfedők a gerincen

Tetőfedők a toronynál

Istentiszteleti és egyéb alkalmaink

Gyülekezeti istentisztelet: vasárnap de. 8 és 10 órákor

Gyermek-istentisztelet (és megőrzés 3 éves kortól):
vasárnap de. 10 órákor

Bibliaóra: hó első kedd este 8 órákor

Asszonykör: hó első péntek du. 5 órákor

Baba-mama kör: kéthetente, hó 1. és 3. péntek de. 9-11 órákor

Középiskolás bibliakör: pénteken du. 6 órákor

Felnőtt konfirmációi óra: megbeszélés szerint

Konfirmációi óra I. éveseknek: kedd du. 3 órákor

II. éveseknek : kedd du. 4. órákor

Énekkari próba: vasárnap de. 9 órákor

Gimnazisták áhítata: hétfőn reggel 8 és 9 órákor a templomban

Úrvacsorai bűnbánati alkalmak: karácsony és húsvét előtt egész

héten, többi ünnep előtt szerdától péntekig este 7 órákor

Adventi hangversenyek: a négy adventi vasárnapon

de. 11 órákor

Hittanórák: központi iskolák 3-5.oszt.: csütörtök 3 órákor,

1-2.oszt.: csüt. 4 órákor

Barcsay Iskolában: kedden du. 1-kor,

Izbégyi Iskolában: szerdán du. 1/4 5-kor

Minden hónap utolsó vasárnapján fél 12-kor református istentisztelet a **pilisszentlászlói** rk. kápolnában

Közelgő nemzeti ünnepünk alkalmából 56-os megemlékezésül ezt a verset közöljük:

TAMÁSI LAJOS: PIROS A VÉR A PESTI UTCÁN

Megyünk, valami láthatatlan
áramlás szívünket befutja,
akadozva száll még az ének,
de már mienk a pesti utca.
Nincs már teendő: ez maradt,
csak ez maradt már menedékül,
valami szálló ragyogás kél,
valami szent lobogás készül.
Zászlóink föl, újjongva csapnak,
kiborulnak a széles útra,
selyem-színei kidagadnak:
ismét mienk a pesti utca!
Ismét mienk a bátor ének,
parancsolatlan tiszta szívvel,
s a fegyverek szemünkbe néznek:
kire lövetsz, belügyminiszter?
Piros a vér a pesti utcán,
munkások, ifjak vére ez,
piros a vér a pesti utcán,
belügyminiszter, kit lövetsz?
Kire lövettek összebújva ti,
megbukott miniszterek?
Sem az ÁVH, sem a tankok
titeket meg nem mentenek.
S a nép nevében, aki fegyvert
vertél szívünkre, merre futsz,
véres volt a kezed már régen
Gerő Ernő, csak ölni tudsz?
...Piros a vér a pesti utcán.
Eső esik és elveri,
mossa a vért, de megmaradnak
a pesti utca kövein.
Piros a vér a pesti utcán,
munkások - ifjak vére folyt,
- a háromszín-lobogók mellé
- tegyetek ki gyászlobogót.
A háromszín-lobogó mellé
tegyetek három esküvést:
sírásból egynek tiszta könnyet,
s a zsarnokság gyűlöletét
s fogadalmat: te kicsi ország,
el ne felejtse, aki él,
hogyan született a szabadság,
hogyan pesti utcán hullt a vér.

Irodalmi Újság, 1956. november 2.

“Mert közölünk senki sem él önmagának, és senki sem hal önmagának Mert ha élünk, az Úrnak élünk; ha meghalunk, az Úrnak halunk meg. Azért akár éljünk, akár haljunk, az Úréi vagyunk.”

(Róm. 14,7-8)

Ökumenikus Biblia-konferencia

A Biblia Éve jegyében szeptember 27-én szombaton egész napos Biblia-konferenciára került sor a Péter-Pál templomban a szentendrei keresztyén egyházak rendezésében. Ez volt a harmadik közösen szervezett rendezvény a tavasszal a Skanzenben tartott emlékezetes Családi Napot, majd a nyár végén a Biblia-kiállítást is magába foglaló Missziói Napokat követően. (Ez utóbbiról lapunk mostani számában részletesebben is olvashatunk.)

Hamar István előadását tartja

A Biblia-konferencia első előadását Hamar István ny. református főiskolai tanár, ószövetség-tudós tartotta. A hit és tudomány kérdéseiről, a világvallások teremtés-mítoszairól, majd az embernek a világban és Isten rendjében elfoglalt helyéről tartott kitűnő előadása után az ebben a témakörben írt könyvét percek alatt szétkapkodták a jelenlévők. Hetényi Attila baptista lelkész "Próféciák és beteljesedések" címmel beszélt, dr. Gaál Endre katolikus főiskolai tanár pedig "Mégváltás" címmel szólt, kifejtve az üdvösség ószövetségi és újszövetségi értelmezését. Az előadások sorát Cserhádi Márta evangélikus újszövetség tanár zárta az "Ósegyház" témakörében. A számos érdeklődőt agapén látták vendégül katolikus testvéreink, akiknek ezúton is köszönjük a konferencia megrendezése és a vendéglátás szolgálatát.

- s - cs

Bibliakiállítás városunkban

A Magyar Bibliatársulat kezdeményezésére a katolikus, a református és az evangélikus egyházak a 2008. esztendő a Biblia évének nyilvánították, melynek mottója: "Boldog, aki olvassa..." (Jelenések könyve 1,3). Hisszük ugyanis, hogy az embernek - teremtettségénél fogva - csak akkor lehet boldog és kiteljesedett élete, ha Istennel, azaz Teremtőjével közösségben éli életét. A Szentírást, a Bibliát pedig éppen azért adta nekünk az Isten, hogy erre segítsen minket, vagyis a Szentháromság Istennel való boldog és szent közösségre.

A Szentendrei Ökumenikus Városmissziós Napok 2008. augusztus 28-31-e között megrendezésre került programjai közül, az Ökumenikus Bibliakiállítás megszervezése és lebonyolítása volt egyházközségünk egyik fő feladata. Mi reformátusok, mint a 'Sola Scriptura - Egyedül a Szentírás' irányelvet szem előtt tartó egyház tagjai, nagy örömmel fogtunk bele Berényi Mariannak, gyülekezetünk egyik lelkes tagjának a vezetésével a Bibliakiállítás szervezésébe. Célunknak főleg olyan Bibliák bemutatását tekintettük, amelyeket szentendrei családok őriznek otthonaikban. A Főtéren található Artéria Galériában kiállításra került Bibliák változatosságával azt kívántuk legfőképpen hangsúlyozni:

mindegy, hogy ósnyomtatványban, nyomdai tucat-termékben, vagy a számítógép képernyőjén olvassuk a szöveget, a tartalom fontos igazán. Nemcsak különböző korok, de különböző népek és nyelvek Bibliái is megtalálhatóak voltak a kiállításon, hiszen ez a világon a legtöbb nyelvre lefordított, valamint a legtöbbször és a legmagasabb példányszámban kiadott könyv. Ma a teljes Újszövetség 850, annak részletei pedig 1785 nyelven olvasható.

A Biblia első magyar nyelvű kiadása, Károli Gáspár, gönci esperes nevéhez fűződik. Az 1590-ben mintegy 800 példányban kiadott Vizsolyi Biblia, 1981-es facsimile - vagyis az eredetit minden tekintetben hűen követő - kiadása kiállításunkon megtekinthető volt. Anyagunk - legnagyobb részét tekintve - a szentendrei református és római katolikus családok Bibliái, imakönyvei voltak. Ezen kívül ósnyomtatványokat és sokféle idegen nyelvű Bibliát kaptunk a budapesti Bibliamúzeumtól is. Kádár Péter református egyháztagunktól pedig három igazi különlegességet: az 1328-as Nekcsei Biblia facsimile kiadását, az 1685-ös Mészótfalusi Kis Miklós Bibliájának 1991-es kiadását, és az 1590-es két kötetes Vizsolyi Biblia 1981-es kiadását. Külön örömeinkre szolgált, hogy Kertész Péter zsidó vallású szentendrei lakostól is kaptunk kérésünkre anyagot kiállításunkhoz, még pedig héber nyelvű Bibliát, imakönyvet, Tóra-takarót, táliszt és hanukiát.

Bízunk benne, hogy az élő Isten, aki meg tudja áldani a mi igyekezteinket, megláttatott valamit a kiállításra ellátogatókkal abból, hogy a Biblia tényleg a Könyvek Könyve, amelyen keresztül ma is maga Isten szól hozzánk.

Németh Ildikó

Ökumené éjjel-nappal!

Reggeli lelki ébresztő 7 óra 30 perckor a Fő téren, amikor a sátrak állítása közben - egy szó szerint halott arcszínű - fiatal lány, üveges tekintettel, imbolyogva járva, teli torokból kiabálta, hogy ez az ő városa. Itt járt iskolába, adjunk neki pár száz forintot. Letaglózott a látvány és a gondolat, hogy fiatalsága ellenére mi mindenén mehetett már át, hány éjjelt "élt" már át, hány nappalt aludt át bódultan. Tényleg, kinek a városa Szentendre? Két óra múlva kezdődtek a programok.

Kicsik és nagyok kiléptek a templom belső védett világából, és megmutatták magukon keresztül a Teremtőt, a járó-kelő embereknek. Lehetett beszélgetni korabeli ruhába öltözött Jóbbal (Előházi Attila), Mózzessel (Dani Zsolt), és kételkedő Tamással (Horváth-Hegyi Olivér). A színpadon óvodások és iskolások látványos bemutatkozása mellett táncház, népzenei előadás, koncert zajlott. Csak Istenünk tudhatja, mi indíthatott akár csak egyetlen embert is Ő hozzá! Egy igés pogácsa, egyetlen szó, egy könyvismertető elolvasása, az ovis lakodalmas vidámsága, egy mosoly? Este a programok zárása után talán egy kicsit jobban a mi városunk lett Szentendre, mert megtettük, amit Urunk feladatul adott nekünk: hirdessük az Ő igéjét.

Zenészeink a főtéri színpadon

Jótejkony célú koncert

a Szentendrei Református Gimnáziumért és Kollégiumért
Egyesület szervezésében

2008 februárja volt, amikor az Egyesület vezetősége összeült, hogy megbeszélje Nagy Judit ötletét, mely szerint rendezzünk egy nagyszabású jótejkony célú koncertet a Szentendrei Református Gimnázium kápolnájának javára. Jónak találva az ötletet, elkezdünk agyalni rajta, hogy mikor, hol, kikkel és miként lehetne megvalósítani. Májusban már körvonalazódott az est. Kitűztük az időpontot, a helyszínt, felvettük a kapcsolatot a fellépő művészekkel, összeirtuk ki miben tudna segíteni, stb, stb...

A nyár sem telt munka nélkül. M.Tóth Géza elkészítette a plakát, szórólap tervét, Kádár Péter pedig kinyomtatta azokat. Tették mindezt ingyen, szeretetből. Szeptembertől sűrűvé váltak a napjaink. Megbeszélések sokasága, pontosítások, reklám hadjárat, meghívók kiküldése, kápolna berendezése, sok-sok együtt töltött óra, mire úgy éreztük, megtettünk mindent, hogy sikeres legyen a rendezvény. Eljött szeptember 26-a, a nagy nap. Délután 4 órától 20-25 ember sürgölődött, hogy fél nyolcra minden tökéletes legyen. Az asszony-kör a büféhez készítette a szendvicseket, és gyönyörűen megterítette az asztalokat, amik szinte roskadoztak a szülők által beküldött temérdek süteménytől. Többen a kápolnában serénykedtek, hogy minden szék a helyén legyen és tisztaság várja a közönséget. A folyosókra kikerültek az információs táblák, elkészült a gimnázium 10 évét bemutató képkiallítás. A tógába öltözött tucatnyi diák is elfoglalta "örhelyét".

Jöttek a vendégek, hogy részesei legyenek egy színvonalas, emlékezetes műsornak. A kiváló előadónak köszönhetően tartalmas, szép esténk volt. A kápolna továbbépítésére egy cég felajánlotta a légkondicionálás megvalósítását. Ezek voltak a tényszerű dolgok, de..... és itt jön az a "de", amiért e lapban is megjelenik, hogy "a szerkesztőség nem ért mindenben egyet az újságban megjelenő írásokkal", ...szóval az estével kapcsolatos személyes érzéseim: Telt ház volt, mégis hiányoltam sok ismert arcot, kedves embert, és amikor felőlük érdeklődtem, a válasz szomorú volt. "Ja, tudod, ő már nem a gyülekezetünk tagja." "Ja, tudod ő már nem SZRG-s diák (vagy tanár). Sok "Ja, tudod..."-ot tudtam már, de nagyon sok csak akkor hasított belém, és fájt. Visszagondoltam arra a jótejkonyos estre, amit 10 éve szintén az egyesület szervezett, a PMK-ba. Akkor ott szakadt volt a függöny, nem voltak nagyhírű előadók, sőt.....egyik zongorás-énekes produkció közben ütemesen mozgott a széksor a visszafojtott nevetéstől. Mégis élmény volt, együtt dobbanó szívű, közösségi élmény.

Most 10 év elteltével ott voltunk a pazar kilátású, gyönyörű üvegablakú kápolnában, fővédnökkel, védnökkel, neves műsorvezetővel, kiválóbbnál kiválóbb előadókkal. Ez is élmény volt, kulturális élmény.

Fülöpné Mariann

Varga Miklós az iskolai színjátszókörrrel

Gólya-avatás

A Református Gimnáziumban évek óta szép szokás a gólyaavatás. Ilyenkor kapják meg "gólyáink", azaz új diákjaink ünnepélyes keretek között a gimnázium nyakkendőjét és jelvényét, az ünnepi egyenruha fontos tartozékait, ami egyszersmind azt is jelenti, hogy ettől kezdve teljes jogú "refiseknek" számítanak. Szeptember 25-én délután 33 ötödikes és 24 kilencedikes részesült ebben. Előbbieknek osztályfőnökük, Teréz tanárnő, utóbbiaknak pedig évfolyamtársaik, a már négy éve itt lévő kilencedikesek nyújtották át az ajándékokat. Az új diákoknak fogadalmat is kellett tenniük, hogy az elkövetkezendő években református gimnazistához méltóan fognak élni.

Amikor az ünnepeket visszaültek helyükre, az iskola diákjai műsort adtak a tiszteletükre. Itt bemutatták nekik, mi minden jó vár majd rájuk a gimnazista évek alatt. Az énekkar Székely Gábor tanár úr vezetésével több kórusművet is énekelt, többek között az 1. zsoltárt négy szólamban. Ez egyben az iskola éneke is, hiszen a címerben látható "víz mellé ültetett fáról" szól. A gimnázium tavaly szavazásban legtöbb sikert elérő diákjai, Rózsa Viktória és Mészáros Máté verseket mondtak, a legjobban táncoló osztályok, a 7.a, 11.a és 11.b bemutattak egy-egy számot az év végi művészeti gálán is sikert aratottak közül. Dulai Dóra (6.a) tolmácsolásában két szép népdal hangzott el. A rövid és lendületes műsor megnyerte a közönség tetszését, a nézőtérről felhangzó lelkes taps ezt mutatta.

A gólyák befogadása ezzel már részben megtörtént. Hátra van még egy vidám esemény: a gólyabuli (a kicsiknek) illetve a gólyabál (a nagyoknak), ahol mindenféle játékos vetélkedő, sok nevetés, evés-ivás és tánc vár rájuk. Az iskolai élet erről is szól!

B.Z.

Gimnáziumunk új tanulóí

A nyakkendő átvétele

Mi marad belőlünk?

Október a hanyatló fény ideje, amikor a nap már nem süt nyári melegével, de vigasztal és simogat. A pincékben már dohognak a hordók, a diót levették, ahogy Márai megjegyzi, és a gyerekek reggel iskolába sietve olykor már sálat viselnek. Aztán ez a hónap is elmúlik, mint minden a világon, hogy átadja helyet a következőnek. Sok régi öreg úgy tartja, november 15-én már leesik az első hó, vagyis a dolgok lassan komolyabbra fordulnak. Vivaldi elmélyült muzsikájában az Ősz egy vérbő szüreti táncmulatsága, meg a vadászat kúrhangjainak tétele közé egy sejtelmes Adagio-t illesztett. Ködös táj, sok-sok késsel, néhol még véres levél-sárgákkal, esetleg lilás barnákkal is, de nem tudni, evilági-e egyáltalán ez a sejtelen, hát tapogatózunk benne. Ilyen kékes-ködös és sejtelmes az ősz. Hol is lehetne a halottak napja máshol, mint ősszel. Elmegyünk szeretteink, talán a szüleink sírjához, és megállunk. Eltűntek a szemünk elől. Hová lettek? Belül minden nap látjuk őket, de hol vannak? Egyszer mi is indulunk, bár ezt alig hisszük - oda, de hova is? Mi marad meg belőlünk? Vagyunk mi egyáltalán? Az ősz elhozza e kérdéseket.

A válasz csakis személyes lehet. Felmerül egy kép, egy tiszta arc - talán egy régi rokon. Gyarló ember volt ő is, de a hitét komolyan vette. Mosolyogni látjuk. Aztán egy nagy beteg, aki az utolsó hetekben felnőtt elmúlásához, s vagy hallgatott, vagy ő vigasztalt minket. Komoly és szép az arca. Példák, amik hitet adnak. De ez is kevés. Szellemi hegyóriások szólnak. Aki nem ismeri az életet, hogyan ismerhetné a halált? - kérdezi három-ezer év távolából a kínai Lao-ce. Igaza van, az életet sem ismerjük. Az ideát és az odaát egy és ugyanaz, szól Hamvas Béla, aki idén negyven éve halt meg. Ezen is lehetne elmélkedni egy örökkévalóságot.

"Pályám vége közelít: / Hol a gigászi Örök vár, / S chaoszában elmerít / Mint egy cseppet az óceán / Mint egy sóhajást az orkán / Légyen álmom, légyen bíró / Bátran megyek elébe, / Mint egy elfáradt utazó / A vadon enyhelyébe. / Mert ha bíró: nem furdal vád, / Mert ha álmom / Nyugalmat ad." Berzsenyi gondolatai (Életfilozófia) mívesen mondják a legszebbet: a lélek bizonyosságát. Tőle való hatalmas sorok még ezek is: "Bizton tekintem mély sírom éjjelét! / Zordon, de oh nem, nem lehet az gonosz, / Mert a te munkád; ott is elszórt / Csontjaimat kezeid takarják." (Fohászok) Van ennél több? Költőtől aligha.

De még ez is kevés. Néha és egészen kivételesen, ám minden ember élete útján legalább egyszer megszólal az ég. Mennydörgésben, sóhajban, kinek hogyan. Aki meghallja, látja már a mindennél nagyobbat. Fény? Talán erő? Inkább gyermekek tiszta tekintete. Meg a neked megbocsátó jóság egyszerű igénje - s ez a szó: szeretlek.

És akkor az ember már meg van mentve. Belenyugszik jövőjébe, mint elfogadja az évmilliókat is, amikor "még nem volt sehol." A nagy szeretet gondolt rá akkor is. Tudta, egyszer ideküldi majd. Ebben az örök és végleges keretben pedig eltörpül a pohár víz és az alkony jelentősége is. A lélek örök gazdájával társalog, s tőle tudja meg, merre indul, s ott ki és mi fogadja majd.

"Gondolj teremtődre idejében, míg el nem jönnek a rossz napok, és el nem érkeznek az évek, melyekről ezt mondod: nem szeretem őket. Míg el nem sötétedik a nap világa, meg a hold és a csillagok, és újra felhők nem érkeznek az eső után. Akkor reszketni fognak a ház őrizői, támolyognak az erős férfiak. Megállnak az őrlő leányok, mert kevesen vannak, és elhomályosodnak az ablakon kinéző szemek. Bezárulnak az utcára nyíló ajtók, elcsendesül a malom zúgása. Fölkelnek már madárszóra is, és elhalkul minden énekszó. Még egy kis emelkedőtől is félnek, és ijedeznek az úton. A mandulafa kivirágzik, a sáska nehezen vonszolja magát, és mit sem ér a fűszer, mert elmegy az ember örök otthonába, és az utcán köröskörül siratók járnak. Végül elszakad az ezüstkötél, összetörik az aranypohár, a korsó eltörik a forrásnál, és a kerék belezuhan a kútba. A por visszatér a földbe, és olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta." (Préd. 12,1-7)

dr. P. Tóth Béla

Az Őszövetség üzenete

A Szigeti Kisköri Presbiteri Konferencia keretében Dr. Zsengellér József teológiai professzor tartott előadást "Mit üzen a mai ember számára az Őszövetség" címmel. A téma érdekességét és időszerűségét mi sem bizonyítja jobban, mint a résztvevők magas száma: mind a Szentendrei Református Egyházközség, mind kiskörünk testvér-gyülekezetei szép számmal képviseltették magukat ezen a szeles vasárnapi délutánon a tahitótfalui református templomban megtartott összejövetelen.

Az alkalom megkezdésekor az áhítat és az ima után professzor úr előadása három pillérré építkezett, ezek szempontjából vizsgálta az Őszövetség üzenetét a mai ember számára. 1) Közélet-politika és személyes felelősség kérdése; 2) Etika kérdése; 3) A vallásgyakorlás és hitélet kérdése. Mindhárom megközelítést gazdag őszövetségi idézetekkel támasztott alá az előadó.

Az első megközelítés örökérvényű témakör, és mai magyar valóságunkban is önmagáért beszél: meddig mehet el a földi hatalom gyakorlója önös és szűkebb köre érdekeinek érvényesítésében, és ennek érdekében milyen mértékben szegheti meg Isten örök törvényét? Egyik példaként a II. Királyok 22. részében leírt történetet idézte, ami Jósias király uralkodásáról szól, akinek parancsára a templom kijavítása során megtatlálják az elvesztettnek hit törvénykönyvet. A könyvet megismerve a király, a világi hatalom birtokosa ráeszmél, hogy mind az elődök, mind ők maguk megszegték Isten törvényét, ezért megszagatja ruháit és intézkedik az igaz istentisztelet helyreállításáról. Vajon vannak-e ma egyáltalán olyan földi hatalommal rendelkező vezetők, akik érvényt tudnak szerezni az igaz istentisztelet és Isten örök erkölcsi törvénye helyreállításának?

A második témakör, az etika fontossága ugyancsak nem kérdéses. A ma emberét az információs forradalom eredményeként hihetetlen mennyiségű benyomás éri, melyben a megfelelő tájékozódás és a helyes út megtalálása Isten igéje nélkül lehetetlen. Egyik példaként itt az Énekek Éneke került megemlítésre, mely a férfi és nő kapcsolatának Isten igéje szerinti beteljesedésére ad iránymutatást a ma emberének is.

A vallásgyakorlás és hitélet alapja hitünk szerint a Tízparancsolat törvényeinek megtartása. Gyarló emberként sajnos nap, mint nap megszegjük az isteni törvényeket, ugyanakkor nem mindegy, hogy egyáltalán törekszünk-e azok megtartására. Kérjük-e Urunkat, hogy adjon erőt ehhez a mindennapokban, vagy egyáltalán nem is érdekel bennünket a dolog, és lelkiismeretünket félretéve nem is foglalkozunk vele. Úgy gondolom, a mindennapok történéseiben könnyen felismerni e két embertípust a cselekedetekben keresztül.

Az előadást követő hozzászólások, kérdésfeltevések során egy számomra fontos üzenet hangzott el: nekünk, keresztyén embereknek, akik az Újszövetség népe vagyunk, az Őszövetség megismeréséhez és megértéséhez, befogadásához az Újszövetségen keresztül vezet az út. Nem véletlen, hogy Bibliaolvasó Kalauzunk is mindennapra egy Ó- és egy Újszövetségi igét tartalmaz. Az embernek szinte süketnek és vaknak kell lennie, hogy ne vegye észre a két nagy bibliai rész közötti összefüggéseket és Isten igéjének következetességét, mélyebb összetartozását.

Számomra az előadás és az azt követő beszélgetés beváltotta a hozzáfűzött reményeket, és úgy gondolom, minden résztvevő lélekben és értelemben meggazdagodva tért haza, s vágott neki a következő hét mindennapjainak.

Dr. Szalai Zsolt
presbiter

"Örüljete az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljetek!"

(Fil. 4,4)

Isten szava - általam

Beszélgetés Németh Ildikó beosztott lelkésszel

- Izzul-e a lelkipásztor, amikor prédikál? Én úgy éreztem, Németh Ildikónak bizony meg-megremegett a hangja, amikor először szólt, augusztus 2-án a szentendrei gyülekezethez.

- Mi lelkészek, bár Istentől kérjük és kapjuk a Szentírás magyarázatát, üzenetét, tehát nem pusztán a saját gondolatainkat, szavainkat vesszük föl a szószékre, ott mégiscsak sok és sokféle ember előtt kell beszélnünk, és ez nem könnyű. Meg aztán augusztus 2-án még elég friss is volt nekem az élmény, hiszen a gyermekvállalás után ekkor álltam először szószékre.

- Mit lát bennem, a gyülekezet tagjában onnan főnről a lelkész, mit akar szavaival elérni?

- Legfontosabb mozgatóerő, hogy szeretném Isten igéjét hűségesen továbbadni. Sokat imádkozom az igehirdetés megírása előtt azért, hogy kellő alázattal és igazán Őrá figyelve tudjak a Szentírás igéihez nyúlni. Általában elég nehéz lelki harcokat vívok a prédikációk papírra vetésekor, mert fontos számomra, nehogy ráerőltessenek valami az Isten igéjére, vagyis nehogy egy ige kapcsán pusztán saját gondolataimról beszéljek. Arra törekszem tehát, hogy a gyülekezet valóban Isten szavát kapja általam.

- Ugyanakkor minden prédikációban jelen van a lelkész, hiszen saját gondolatait teszi hozzá, saját életét, saját véleményét.

- Igen, bizonyára átszűrődik szavainkon, hogy milyenek vagyunk, hogyan gondolkodunk, milyenek látjuk a világot, de talán pontosan itt kell a határokra nagyon odafigyelnünk és ez csakis imádkozva és igazán Istenre figyelve lehetséges.

- Hogyan alakult élete mielőtt Szentendrére érkezett?

- A Debreceni Református Hittudományi Egyetemen végeztem teológiai tanulmányaimat. Ezt követően egy évet a Diakonisches Werk ösztöndíjasaként Németországban, Münsterben tanultam Újszövetségi Teológiát. Hazatérve a Tiszántúli Püspöki Hivatalba kerültem 1999-től 2004-ig. Beosztott lelkései szolgálatom utolsó évében a kerület két új református üdülőjének a beüzemelésénél segédkeztem Beregdarócon és Tivadarban. Mindeközben 2002-ben férjhez mentem, és 2004. december 10-én megszületett kislányunk, Viktor. Az alatt az időszak alatt, amíg gyermekünkkel lehettem otthon, elvégeztem a DRHE-en egy posztgraduális képzést, és pasztorálpszichológiai lelkigondozó képesítést szereztem.

- A tivadari üdülőt gyülekezetünk tagjai is "tesztelheték" tavaly nyáron. Az érdeklődők a református templomokban és más emlékhelyekben gazdag környéket is bebarangoló gyülekezeti kiránduláson vehettek részt.

- Én magam is a környékről származom, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye szatmári részéről, Tivadaron tehát igazán otthon éreztem magam. Jelenleg Visegrádon élek családommal, ami igazán más, mint az általam megszokott szatmári vagy Hajdú-Bihar-i vidékek, de úgy érzem, gyorsan és könnyen megszoktam és megszerettem már itt élni.

- A beosztott lelkész fogalom mit takar?

- Míg régen több, néha tíz évig is volt valaki segédlelkész, ez ma már csupán a teológiai tanulmányok hatodik éve, ez nálam 1999-től 2000-ig tartott. Ez után az év után már beosztott lelkészként rendel ki mindenkit a püspök egy vezető lelkész mellé segítőként, munkatársként.

- Mi a vezérlő igéje?

- Megtérési ígém is ez volt: "Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket. Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért" (Jn. 15,12-13). Jézus volt az, aki annyira szeretett minket, hogy tényleg az életét adta értünk, de szeretném, ha el tudnék valamikor jutni oda, hogy őt követve, tőle az erőt naponta elkérve, én is tudjak majd - magamat, és a magam akaratát minél jobban háttérbe szorítva - valóban a többiekért élni.

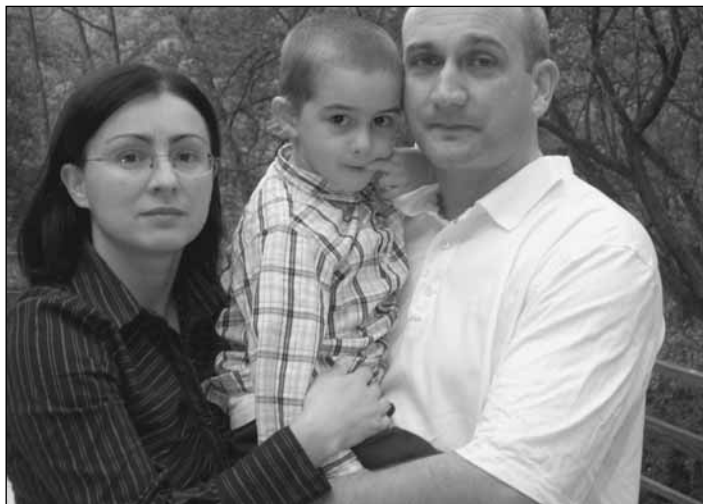
- Megtérést említett. Eszerint nem hívó családban nevelkedett?

- Mindig is erkölcsös, jó emberek voltak a szüleim, de mert hiányzott életükből a hit, mások voltak azok az erkölcsi normák, amelyeket ők követtek, mint amiket egy hívó ember követ. A 80-as években azonban Erdélyből Tiszabecsrre érkezett egy lelkipásztor, idős Fazakas Sándor, aki az addigi szokásoktól eltérően mindenkit megszólított a faluban. Bekopogott az utolsó házba is, és mindenkit hívott az istentiszteletre, de olyan szeretettel és olyan élő hittel, hogy elkezdtünk templomba járni. Szüleim is, testvéreim is, mindannyian. Olyan nagy létszámú ifi közösség se addig, se azóta nem volt Tiszabecsen. Nyolcvan fiatal járt el az ifjúsági bibliaórákra egy ilyen kicsi, 1500 lelkes faluban! 17 évesen én is megtértem, s bár addig a tanulás nem tartozott a kedvenc elfoglaltságaim közé, az addigi hármas-négyes jegyeim után 4,5-ös eredménnyel leérettségiztem, jogosítványt szereztem, letettem egy német nyelvvizsgát, és felvételiztem a teológiára - mindezt egy év alatt.

- Egyenesen vezetett az út? Nem merültek fel kételyek a pályaválasztással kapcsolatban, hiszen addig a vallás nem játszott szerepet életében?

- Semmilyen kétségem nem volt, vezérigém kapcsán világos volt számomra, hogy Krisztus követése szolgálat, mégpedig az ige hirdetésének szolgálata, s hogy én ezt most hivatásszerűen tehetem, nagyon boldoggá tesz.

Jámbor

Németh Ildikó beosztott lelkész és családja

A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik.

Szentendrei Református Hírlevél

Kiadja: az egyházközség - **Cím:** 2000 Szentendre Rákóczi út 14.
Telefon: 06 26 310-524 - **Felelős kiadó:** dr. P. Tóth Béla lelkipásztor
Főszerkesztő: Jámborné Benkei Ildikó (E-mail: jambor@limar.hu)
Olvasószerkesztő: Sikolya Zsolt gondnok,
 (zsolt.sikolya@dunakanyar.net)
Tördelő: Fazakas Andrea **Nyomatás:** Kádár Péter, D' sign Kft.
Honlap: www.szre.hu